

Vejledning

Valg af emne

Hvem

Retningslinjens emne vælges af den enkelte DMCG evt. med input fra kollegaer i videnskabelige selskaber, andre sundhedsprofessionelle og/eller metodeeksperter. Patienter kan også involveres i afgrænsningen af emnet.

Hvorfor

Emnet afgrænser retningslinjens indhold og anvendes til at fokusere den litteratursøgning og –gennemgang, der danner basis for retningslinjens anbefalinger.

Hvordan

Ét sygdomsområde dækkes af en række emner (betegnelsen emne kan sidestilles med den tidligere benævnelse 'kapitler' i ældre retningslinjer). Emnerne inden for de givne sygdomsområder kan endeligt publiceres enkeltvis som en mindre retningslinje eller som en samlet retningslinje. Det er op til den enkelte DMCG at vurdere hvilken inddeling der er mest meningsgivende.

Valg af emner kan ske med afsæt i en proces, der omfatter følgende trin:

1. Skitser patientforløbet
2. Identificer de vigtigste emner
3. Få input og kommentarer fra andre
4. Beskriv emnerne enkeltvis

Ad 1 Skitsér patientforløbet

Lav en grov skitse af eller flowchart over patient- og behandlingsforløbet, f.eks. screening, udredning og diagnostik, behandling, senfølger, rehabilitering, palliation – eller underinddeling af patientgruppen, som f.eks. ovariecancer, vulvacancer, corpus og cervixcancer.

Ad 2 Identificer emner

Anfør relevante emner inden for hver del af forløbet og gruppér dem evt. Prioritér vigtigheden med afsæt i faktorer som f.eks. ny behandlingsmodalitet, kendt praksis variation eller muligt indikationskred.

Ad 3 Få input og kommentarer fra andre

Diskuter evt. den prioriterede liste med kollegaer i videnskabelige selskaber, andre sundhedsprofessionelle og/eller metodeeksperter. Patienter kan også involveres i valg og afgrænsning af emner, herunder bidrage med patientperspektivet på relevante behandlinger, effekter og bivirkninger – se vejledning for Patientinvolvering.

Ad 4 Beskriv emnet/formuler PICO

Emnet eller den kliniske problemstilling danner baggrund for et eller flere kliniske spørgsmål. Et fokuseret spørgsmål er en forudsætning for at kunne lave en systematisk litteratursøgning. Det fokuserede spørgsmål skal præcisere, hvad du ønsker at besvare. Et fokuseret spørgsmål kan deles op i eventuelle underspørgsmål og/eller hypoteser. Formulering af det fokuserede spørgsmål kan ske ved hjælp af forskellige modeller heriblandt PICO modellen, som er en metode til at indkredse og besvare et klinisk spørgsmål. Modellen er en standard model indenfor sundhedsvidenskaberne og bruges til at strukturere litteratursøgningerne i forsøget på at finde interventionsstudier, der kan føre frem til evidensbaseret praksis. PICO er et akronym for population, intervention og outcome.

P: Population

Kan beskrives som Patient eller Problem, men dækker over den befolkningsgruppe eller målgruppe for ens undersøgelse. Populationen kan være alders-, køns-, uddannelses-, etnisk-, sygdoms-relateret eller lign.

I: Intervention

Behandlingen eller den handling som forventes at føre til et bestemt "outcome". Det kan f.eks. være pleje, terapi, dosering, hvem der udfører interventionen eller lign.

C: Comparison

Hvad sammenlignes interventionen med

O: Outcome

Outcome/effekt målet er det målbare resultat af en intervention, (inklusive patientrelevante outcomes) der er i fokus og skal vurderes i litteraturgennemgangen, f.eks. mortalitet, morbiditet, bivirkninger, funktionsevne eller livskvalitet.

Eksempel

For sygdomsområdet **lungecancer** skitseres patientforløbet med følgende elementer:

- 1) visitation, diagnostik og stadietinddeling
- 2) kirurgi
- 3) onkologi
- 4) patologi
- 5) palliation
- 6) dyspnøe kræftpleje.

For delforløb 2) kirurgi identificeres flg. relevante **emner**:

- 2.1 Kirurgisk behandling af stadium I og II NSCLC lungecancer
- 2.2 Minimalt invasiv vs. åben kirurgisk resektion
- 2.3 Mediastinale lymfeknuder ved kirurgisk behandling af lungecancer
- 2.4 Kirurgisk behandling af stadium III og IV SCLC lungecancer
- 2.5 Kirurgisk behandling af SCLC lungecancer
- 2.6 Follow-up efter kirurgisk behandlet lungecancer
- 2.7 Kirurgisk behandling af recidiv af lungecancer

De syv emner vendes med relevante aktører mhp evt. justering af listen og prioritering af emnerne.

Herefter laves en kort detaljeret beskrivelse af hvert emne og/eller der formuleres syv eller flere PICO spørgsmål, der bruges som afsæt for litteratursøgningen, anvend f.eks. arbejds papiret [Søgeprotokol](#) (se henvisning under 'supplerende litteratur'). Efterfølgende laves en retningslinje for det kirurgiske delforløb med anbefalinger sv.t. de syv emner.

Eksempel på PICO emne 2.1:

Population: Patienter med stadium I og II NSCLC lungecancer

Intervention: Mindre resektioner

Comparison: Lobektomi

Outcome: morbiditet, mortalitet, smerter, indlæggelsestid, livskvalitet

Supplerende materialer

- Idekatalog – brugerinddragelse i nationale kliniske retningslinjer. København, Sundhedsstyrelsen, 2018.
Available from: https://www.sst.dk/-/media/Viden/Patientforloeb-og-kvalitet/NKR/NKR_IdekatalogBrugerinddragelse_v1_1_feb2018web2.ashx
- Arbejds papiret *Søgeprotokol* findes på: www.dmcg.dk/kliniske-retningslinjer
- Vejledningen *Litteratursøgning* findes på www.dmcg.dk/kliniske-retningslinjer